

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.II.20.372/2024/12.

A felperes:

(felperes neve) (címe.; tartózkodási helye:)

A felperes képviselője:

Ember Ügyvédi Iroda (iroda 1. címe.; ügyintéző: dr. Ember Alex ügyvéd)

Az alperes:

(alperes neve) (lakcím.)

Az alperes képviselői:

Dobozy Ügyvédi Iroda (iroda 2. címe.; ügyintéző: dr. Dobozy Réka ügyvéd) és

Dr. Gárdián Attila ügyvéd (ügyvéd címe)

A per tárgya:

élettársi közös vagyon megosztása

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szegedi Törvényszék 13.P.20.010/2023/45.

A fellebbezést benyújtó fél, a fellebbezés száma:

felperes 13.P.20.010/2023/46., 47.

alperes 13.P.20.010/2023/49.

R É S Z Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső és részítéletét közbenső ítéletnek tekinti, azt **megváltoztatja** és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 9.135.500 (kilencmillió-százharmincötezer-ötszáz) forint első- és másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak a NAV illetékbevételi számlájára az esedékesség napjáig 1.548.000 (egymillió-ötszáznegyvennyolcezer) forint feljegyzett elsőfokú és fellebbezési eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség a határozat kihirdetését követő 60. napon válik esedékessé.

A részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A tényállás

[1] Az alperes már a felperessel való megismerkedését megelőzően nyerőautomatákat üzemeltett, bevételeit befektette, termőföldeket, üzlethelyiségeket vásárolt, amiket bérbeadás útján hasznosított.

[2] Az ingatlanhasznosítással foglalkozó F. Kft-t 1996-ban, a mezőgazdasági tevékenységet folytató R. Kft-t 2000-ben alapította, ezen kívül bértároló üzemeltetéssel és a későbbiekben pálinkafőzéssel is foglalkozott. A szerencsejátékkal kapcsolatos tevékenységi körű gazdasági társaságait utóbb értékesítette, de folytatta a nyerőautomaták üzemeltetését, ennek érdekében újabb kft-t alapított. Mindezekből jelentős vagyonra tett szert, jövedelmeit bankbetétben, széfben, illetve az otthonában különböző helyeken tartotta.

[3] A felek első alkalommal 2005 nyarán találkoztak, amikor a felperes munkát keresett. Az alperes később telefonon egyeztetett vele: elvállalná-e a tulajdonát képező (tanya címe) szám alatti tanya ingatlanban (a továbbiakban: tanya) a bejárónői teendők ellátását. Szerződésük alapján a felperes feladata lett a takarítás, a mosás, a vasalás, az ágyneműk, törölközők cseréje, apróbb varrások, javítások elvégzése, a virágok gondozása és alkalmanként az alperes által biztosított élelmiszerek felhasználásával a főzés. Az alperes meg volt elégedve a munkájával. A felperes esetenként éjszaka is a tanyán maradt. Pár hónap elteltével azonban a munkavégzéssel felhagyott, döntéséről az alperest nem tájékoztatta.

[4] Később a felek – személyes találkozást követően – megegyeztek abban, hogy a felperes 2005 végétől ismét munkába áll az alperesnél, ezért ingóságaival együtt beköltözött a tanyai vendégszobába és ellátta a házvezetónői feladatokat.

[5] A felek között idővel szexuális kapcsolat alakult ki, majd párként vettek részt az alperes baráti társaságának összejövetelein, közös nyaralásokon. Kapcsolatuk elmélyült és 2009. november 25-én közös gyermekük született. Ezután viszonyuk még szorosabbá vált: az alperes a bizalmába fogadta a felperest, hozzájárult, hogy a pénztárcájából a szükséges vásárlásokra pénzt vegyen ki, jelen legyen egyes üzleti megbeszélések alkalmával, a bevételeiről kimutatást vezessen és pénzt helyezzen el az általa megjelölt helyen. A felperes továbbra is ellátta a háztartással kapcsolatos teendőket, közreműködött a vendégek fogadásában. Feladatai elvégzésében alkalmoszerűen édesanyja, illetőleg bejárónő segítette.

[6] Az alperes – a vállalkozásai működtetésén túl – gondoskodott a tanyán tartott baromfikről, lovakról. Kialakított egy halastavat, amit karbantartott, emellett kaszálta a fűvet. A tanya körüli munkákban a felperes és alkalmazott is részt vett.

[7] Az alperes gyakran hódolt kedvenc időtöltésének, a vadászatnak. Távollétei alatt a felperes látta el a ház körüli feladatokat. Az alperes baráti összejöveleteket szervezett a (település neve, vadászház hrsz.-a) helyrajzi számú, (vadászház címe) szám alatti vadászházában (a továbbiakban: vadászház), ezek alkalmával az általa elejtett vadakat és kifogott halakat készítette el. A vadászháznál fácánokat, őzeket nevelt. Ezt az ingatlant is a felperes tartotta rendben.

[8] A felek gyermekét elsősorban a felperes gondozta, de abból az alperes is kivette a részét, számára különböző programokat szervezett. Az óvodai, iskolai rendezvényeken mindkét szülő részt vett.

[9] Az együttélés alatt a felperesnek nem volt munkaviszonya, társadalombiztosítási járulékát az alperes fizette, pár hónapra azonban a gyermek óvodai beíratása érdekében bejelentette munkavállalóként a saját gazdasági társaságába, a F. Kft.-be, ahol ténylegesen munkát nem végzett.

[10] Az alperes a gazdasági tevékenységéhez kapcsolódó döntéseket maga hozta meg, abba a felperesnek nem volt beleszólása. Az alperes idővel (gyermek neve) nevű – korábbi kapcsolatából született – gyermekét vont be a vállalkozásaival kapcsolatos teendőkbe. A felek megélhetését az alperes biztosította a jövedelméből, a vagyonából.

[11] Az alperes 2015 októberében vásárolt a felperesnek egy Mercedes CLS-350 CDI típusú gépjárművet (a továbbiakban: Mercedes gépjármű) 10.900.000 forint értékben azért, hogy azzal közös gyermeküket szállítsa. Később a megtakarításaiból vette meg számára a (település neve) külterület (.....) és az időközben megszűnt (.....) helyrajzi számú ingatlanokat (a továbbiakban: külterületi ingatlanok), amelyek 1/1 arányú tulajdonosaként került bejegyzésre az ingatlan-nyilvántartásba. Emellett 2010-ben neki ajándékozta a vadászház 1/3 tulajdoni illetőségét, fenntartva haszonélvezeti jogát. A felperesnek juttatott ingatlanok és gépjármű kapcsán a peres felek között az (X) Járásbíróság előtt 7.P.40.416/2022. számon ajándék visszakövetelése iránti per indult, amelynek tárgyalását a bíróság a jelen per jogerős befejezéséig felfüggesztette.

[12] A felperes 2019. október 28-án elköltözött a tanyáról, aminek alkalmával különböző ingóságokat magával vitt. Ezzel összefüggésben ellene – az alperes feljelentése alapján – lopás miatt büntetőeljárás indult, amelyet a (Y) Vármegyei Rendőrkapitányság (...)/2019.bü. számú határozatával megszüntetett. Az alperes panasza alapján eljáró (Z) Járási Ügyészség (.....)/2019/59. számú határozatával a panaszt elutasította. Az eljárás során az alperes utalt arra, hogy a felperessel élettársi kapcsolatban élt.

A felperes közbenső és részítélet szempontjából releváns keresete, az alperes ellenkérelme és viszontkeresete

[13] A felperes keresetében élettársi közös vagyon megosztása jogcímén kérte a tulajdonába adni a külterületi ingatlanok 1/1 tulajdoni hányadát, a vadászház 1/3 tulajdoni hányadát, valamint a Mercedes gépjárművet, ezen felül 107.334.991 forint értékkiegyenlítés megfizetésére kérte kötelezni alperest. Keresetét azzal indokolta, hogy az alperessel 2005. december 24-től 2019. október 28-ig gazdasági együttműködést is magában foglaló, jogi értelemben vett élettársi kapcsolatban élt, a szerzésben való közreműködésük 40-60 %-os arányú az alperesre kedvezőbben. Előadása szerint már rövid idővel a megismerkedésük után élettársi kapcsolatot létesítettek, amelyből 2009-ben gyermekük született. Az együttélés alatt ő – a megállapodásuknak megfelelően – nem létesített munkaviszonyt, hanem vezette a háztartást, ellátta a vadászház körüli feladatokat, gondozta közös gyermeküket, emellett besegített az alperes vállalkozásaiba, kezelte a pénzügyeket. Kapcsolatukat hosszú távra

tervezték. Állította, mindvégig közösen gazdálkodtak oly módon, hogy a család megélhetésének költségeit az alperes jövedelméből fedezték. Kiemelte, számos bizalmi szolgáltatást teljesített az alperesnek ellentételezés nélkül. Közös gazdasági célként jelölte meg a közös vagyon, illetve az alperes különvagyona jövedelmezőségének biztosítását.

[14] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Védekezése szerint a felperessel nem élt élettársi kapcsolatban, közöttük gazdasági közösség sosem volt: nem voltak gazdasági együttműködést igénylő közös céljaik, a felperesnek sem rálátása, sem beleszólása nem volt a gazdasági tevékenységébe, kizárólag háztartási munkát végzett. Állította, vagyonát a kapcsolatuk létesítését megelőzően szerezte, abból, illetve saját jövedelméből finanszírozta megélhetésük valamennyi költségét, ahhoz a felperes nem járult hozzá, mivel sem vagyonnal, sem jövedelemmel nem rendelkezett. Érzelmi kapcsolatuk is csak a gyermekük megszületése után vált szorosabbá. Érvelése szerint közös vagyont nem szereztek, ő mindvégig vagyonekülönítésre törekedett.

[15] Viszonkeresetében a felperest 30.000.000 forint és annak 2019. június 1-től a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni elsődlegesen szerződésen kívüli károkozás, másodlagosan jogalap nélküli gazdagodás címén. Tényállítása szerint elköltözésekor a felperes ilyen összeget vitt el tőle a hozzájárulása nélkül.

Az elsőfokú bíróság közbenső és részítélete

[16] Az elsőfokú bíróság közbenső és részítéletével megállapította, hogy a felek 2009. november 15-től 2019. október 28-ig élettársi kapcsolatban éltek.

[17] Határozatának indokolása szerint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 685/A. §-a alapján az élettársi jogviszony létének megállapíthatóságához a közös háztartásban, érzelmi és gazdasági közösségben való együttélés szükséges. Úgy ítélte meg, hogy a felek életvitelszerűen egy ingatlanban éltek és közöttük érzelmi kapcsolat is fennállt. A továbbiakban vizsgálta, volt-e olyan közös gazdasági tevékenységük, illetve céljuk, ami az életközösség egész időtartamában megvalósult és amelynek eléréséhez teljeskörű együttműködést tanúsítottak, jövedelmeiket e közös cél megvalósítására fordították. Ezzel összefüggésben megállapította, az alperes viselte a háztartásnak, a család megélhetésének valamennyi költségét, amelynek fedezete már a kapcsolat kezdetekor is meglevő jelentős vagyona volt, amit annak tartama alatt tovább gyarapított. Leszögezte, gazdasági tevékenységébe a felperest nem avatta be, az ő feladata a háztartásvezetés és a mindennapokhoz kapcsolódó ügyintézés volt.

[18] Az alperes beismerése alapján megállapította, a felperes 2006-tól a kapcsolat megszűnéséig rendszeresen részt vett az alperes által szervezett baráti összejöveteleken, közös utazásokon, vadászatokon, azt azonban – szemben az alperes hivatkozásával – a tanúvallomások nem bizonyították, hogy megjelenéséért plusz juttatásban részesült. (tanú neve) tanúvallomása azt igazolta, hogy az alperes a házvezetőnői feladatok ellátásáért fizetett a felperesnek, illetve a 2007. évi hajóúton bevásárlásra pénzt adott neki, (tanú neve) tanúvallomása pedig azt, hogy ezen az utazáson a felek partnerekként vettek részt, és ezután a felperes több összejövetelen is az alperes párjaként jelent meg. Megjegyezte, számos dokumentum, így az alperes vallomását tartalmazó rendőrségi jegyzőkönyv, a (Z) Járásbíróság (..)/2019/7. számú ítélete, valamint a (.....)/2019.bü. számú rendőrségi eljárás iratai is tartalmazzák, hogy az alperes élettársaként nevezte meg a felperest.

[19] Jelentőséget tulajdonított annak, hogy az alperes a gyermek bölcsődei, illetve óvodai elhelyezése érdekében munkavállalóként bejelentette a felperest a vezetése alatt álló gazdasági társaságba, számára saját vagyona felhasználásával két külterületi ingatlant és a

gyermekük szállítása érdekében egy nagy értékű gépjárművet vásárolt, majd a vadászház 1/3 tulajdoni hányadát is neki juttatta. Ugyancsak értékelte az alperesnek azt az előadását, amely szerint a gyermek családban való felnevelése érdekében oda akarta „kötni” a felperest, a vadászház 1/3 tulajdoni hányadát pedig „biztosítékul” szánta arra az esetre, ha vele valami történne, mint ahogy ez volt az oka annak is, hogy megmutatta neki, hol tartja a megtakarításait. Az elsőfokú bíróság mindezekből arra következtetett, hogy az alperes a gyermek megszületését, 2019. november 25-ét követően már hosszú távra tervezte a kapcsolatot, amelynek anyagi feltételeit a saját vagyonából kívánta biztosítani.

[20] Megállapította emellett, hogy az alperes nem kizárólag a gazdasági társaságaiban tevékenykedett, hanem részt vett a háztartási munkákban, a gyermek ellátásában, elvégezte a család életében mindennapinak tekinthető feladatokat. Az alperes felperessel szembeni elvárásként fogalmazta meg, hogy az elképzelései szerint vezesse a háztartást, a gazdasági tevékenységekben azonban csak korlátozott részvételt biztosított, ami a bérleti díjak esetenkénti átvételét takarta. Kapcsolatuk elmélyülését és a bizalmi viszony kialakulását alátámasztó tényként vette figyelembe, hogy az alperes lehetővé tette a felperes számára, hogy a pénztárcájából elszámolás nélkül pénzt vegyen ki, továbbá hogy megmutatta neki, a házban hol tartja a megtakarításait.

[21] Mindezek mérlegelésével arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felek hosszú távra tervezett érzelmi és gazdasági közösségben éltek, közös céljuk volt, hogy családként éljenek együtt, az alperes által biztosított anyagi feltételek felhasználásával közös jövőt építsenek, aminek érdekében együttműködtek, és hallgatólagosan egyetértettek abban is, miként kezeljék a már meglévő vagyont. Nem tekintette a gazdasági kapcsolat létét kizáró körülménynek, hogy a felperes önhibáján kívül nem volt képes jövedelemszerzésére, illetve hogy a közös életvitel anyagi terheit kizárólag az alperes viselte (BDT2008. 1805.), ennek kapcsán értékelte az alperes elvárásait.

[22] Összességében megállapította: a felek kapcsolatának kialakulása 2005. december 24-re tehető, jogi értelemben vett élettársi életközösségük azonban csak a gyermek születésével, 2009. november 25-ével kezdődött és 2019. október 28-ig állt fenn.

A fellebbezések és a fellebbezési ellenkérelmek

[23] Az elsőfokú közbenső és részítélet ellen mindkét fél fellebbezett.

[24] A felperes az elsőfokú határozat részbeni megváltoztatását kérte: az ítéltábla az élettársi kapcsolat kezdő időpontját 2005. december 24-re módosítsa. Másodfokú perköltségét 200.000 forint + áfa összegeben jelölte meg.

[25] Indokolásában a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 369. § (3) bekezdés a), c) és d) pontjában írt felülbírálati jogkörök gyakorlását igényelte.

[26] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 279. § (1)-(3) bekezdéseit azzal, hogy az élettársi kapcsolat kezdő időpontját illetően az alperes személyes előadását fogadta el és figyelmen kívül hagyta az azt cáfoló bizonyítékokat, valamint a felperes nyilatkozatát, amit határozatában nem indokolt.

[27] Álláspontját részletezve rámutatott, a tanúvallomások (tanúk neve) nem támasztották alá az elsőfokú bíróságnak azt a következtetését, hogy 2006-tól fizetett résztvevőként volt jelen az alperes társaságában különböző rendezvényeken, mert arról számoltak be, hogy ezen alkalmakkor az alperes társaként jelent meg, pénzbeli ellenszolgáltatásról nem volt tudomásuk.

[28] Hangsúlyozta továbbá, az alperes valótlanul nyilatkozott számos – állítólagos – külső kapcsolatáról, állítását nem bizonyította, a tanúk pedig erre vonatkozó konkrét adatokat nem tudtak szolgáltatni. Lényegesnek tartotta azonban, hogy az alperes beismerte, már a gyermek születése előtt, 2007-ben és 2008-ban is szoros viszony volt közöttük, 2007-ben el is jegyezte, sőt már 2006-ban együtt vettek részt az alperes fiának ballagásán, ami – véleménye szerint – egyértelműen az élettársi kapcsolat létét támasztja alá. Nem csupán a gyermek születésével vált tehát bensőségesse a kapcsolatuk. Mivel pedig intim viszonyt már 2005-ben létesítettek és megélhetésüket ekkor is az alperessel közös vagyonuk biztosította, téves az a következtetés, hogy 2005. december 24. és 2009. november 25. között csak lakótársak voltak. Amennyiben ezt az álláspontot fogadnánk el, kétséges lenne, hogy ő ebben az időszakban munkaviszony hiányában miből élt.

[29] Kiemelte, az alperes nem bizonyította, hogy a fellebbezéssel érintett időben a részére munkabért fizetett. Azon túl, hogy ezt az állítását a tanúk nem támasztották alá, nem életszerű, hogy a bejárónő a családi, baráti eseményeken részt vegyen. Úgy vélte, ennek az elsőfokú ítélet sem adta racionális indokát és az alperes sem tudta megmagyarázni, hogy élettársi kapcsolat hiányában ezt miért várta el tőle.

[30] Amiatt is elfogadhatatlannak tartotta, hogy az elsőfokú bíróság az élettársi jogviszonyt csak a gyermek megszületésétől ítélte fennállónak, mert már a gyermek tervezése is magasabb szintű kapcsolatot feltételez. Hangsúlyozta, együttélésük 14 éve alatt ő igyekezett az alperes életét könnyebbé tenni, előmozdítani vállalkozói tevékenysége sikerességét. A tanúvallomások és a fotók egyaránt alkalmasak az alperes élettársi kapcsolat hiányát illető állításainak cáfolatára.

[31] Az alperes fellebbezése a közbenső és részítélet megváltoztatásával a kereset elutasítására irányult.

[32] Továbbra sem vitatta, hogy gyermekük születése után a felperes nála lakott, érzelmi kapcsolatuk is volt, de – nézete szerint – gazdasági együttműködés nem valósult meg közöttük. A közös háztartásvezetés, egymás kölcsönös támogatása nem elegendő az élettársi kapcsolat megállapításához. Miután a közös gazdasági cél fogalma szűken értelmezendő, annak a közös vagyon gyarapítására kell irányulnia, ami esetükben hiányzott, jogi értelemben nem tekinthetők élettársaknak. Ezzel összefüggésben több kúriai határozatra, precedensképes döntésre hivatkozott.

[33] Beismerte, hogy különböző eljárásokban élettársának nevezte a felperest, a kifejezést azonban nem jogi, hanem köznap értelemben használta. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a gyermek felnevelését és az alperes elvárásaihoz igazodó családi élet biztosítását közös gazdasági célnak tekintette, határozatának indokolásában ugyanakkor nem részletezte, hogy ennek mi volt a tartalma. Tény, hogy a felperes elsődleges feladata a háztartásvezetés volt, ami kiegészült a gyermekneveléssel, amiben egyébként mindketten részt vettek, döntő szerepet azonban annak kell tulajdonítani, hogy a felperes nem fejtett ki gazdasági célt szolgáló tevékenységet. További érvelése szerint az élettársi kapcsolat törvényi elemeinek meglétét az ügy egyedi sajátosságaira tekintettel kell vizsgálni, ezért a perbeli esetben – az alperes kiemelkedő anyagi helyzetére figyelemmel – a család és az otthon fenntartása nem értelmezhető közös gazdasági célként. Lényegesnek tartotta azt is, hogy a bírói gyakorlat a gyermekvállalást nem tekinti közös gazdasági célnak (BH2017. 338.).

[34] Állította, a felperessel szándékuk nem irányult közös tulajdon szerzésére, erre vonatkozóan nem jött létre közöttük még hallgatolagos megállapodás sem. A gépjárművet és az ingatlanokat ajándékba adta neki, ezért az nem minősül közös szerzésnek. Ezzel összefüggésben megjegyezte, egy-egy vagyontárgy megszerzésében való együttműködés gazdasági közösséget nem alapoz meg (Legfelsőbb Bíróság Pfv.II.21.744/2004., BH1998. 588.). Nem lehet köztük fennállt gazdasági közösség létrehozatni abból sem, hogy a

gyermek óvodai beíratása érdekében időlegesen, formálisan munkaviszonyt létesített a felperessel, és közömbös az is, hogy tudott a különvagyoni megtakarításainak otthoni elhelyezéséről.

[35] Hangsúlyosnak tartotta, hogy már a kapcsolat létesítése előtt is igen jelentős vagyonnal rendelkezett, a megélhetésük költségeit ennek hasznosításából fedezte. Vitatta azt az állítást, hogy a felperesnek nem kellett elszámolnia a páncélszekrényből kivett pénzzel, ott ugyanis a cégei házipénztárát tartotta, ahhoz a felperesnek nem volt szabad hozzáférése. Kérte figyelembe venni azt a büntetőeljárásban tett nyilatkozatát, hogy önállóan nem cselekedhetett, csak annyi pénzt kapott, ami a háztartáshoz volt szükséges, a páncélszekrényből pedig azért vett ki az életközösség tartama alatt 25-30.000.000 forintot, mert az alperes nem juttatott neki elég pénzt. Kiemelte, ha lettek volna közös gazdasági céljaik, úgy nem lett volna szükség arra, hogy a felperes az ő tudta és beleegyezése nélkül pénzt vegyen el a széfből.

[36] Véleménye szerint téves az az ítéleti ténymegállapítás is, miszerint a felperes önhibáján kívül nem tudott jövedelemszerző tevékenységet folytatni, ilyen nyilatkozatot ő maga sem tett, a munkavégzéstől sosem volt elzárva. Módja lett volna arra, hogy munkaviszonyt létesítsen, de erre irányuló szándéka sosem volt, és arra nem is volt rászorulva. A hivatkozott és az elsőfokú bíróság által is felhívott BDT2008. 1805. eseti döntés ilyen körülmények között a jelen jogvitában nem alkalmazható egyrészt eltérő tényállása, másrészt amiatt, mert a felperest semmilyen objektív ok nem gátolta abban, hogy munkát vállaljon, saját jövedelme legyen. Megjegyezte, a felperes perben tett nyilatkozatai is önellentmondóak, mivel egyfelől állította, hogy az alperes gazdasági tevékenységében nem vett részt, másfelől ennek ellenkezőjére, érdemi munkavégzésére hivatkozott.

[37] Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az elsőfokú ítélet sérti a régi Ptk. 685/A. §-át, valamint a Pp. 279. § (1) bekezdését és 346. § (5) bekezdését, mert a bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelte, jelentős tényeket tévesen állapított meg, azokból téves következtetéseket vont le. Kifogásolta, hogy nem vette figyelembe az általa megjelölt precedensképes határozatokat, eltért a Kúria releváns jogi álláspontjától, aminek nem adta indokát, és ítéletét a jelen ügyben nem alkalmazható eseti döntésre alapította.

[38] A felperes fellebbezési ellenkérelmében megismételte az általa az életközösség tartama alatt végzett és – álláspontja szerint – közös szerzést megalapozó tevékenységeket, amelyekkel folyamatosan biztosította az alperes munkavégzésének hátterét. Állította, az alperes kifejezett kérése volt, hogy ne vállaljon munkát, amire a tanyán és a vadászházban végzett napi 12-15 órás házi és házkörüli munka miatt egyébként nem is lett volna módja.

[39] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében rámutatott, a felperes érdeke volt annak igazolása, hogy kapcsolatuk korábbi időponttól állt fenn, amit nem bizonyított, ezért ezt az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte a terhére. A harmadik személyekkel folytatott viszonyai is azt támasztják alá, hogy a gyermek születése előtt nem vette komolyan a kapcsolatukat. Továbbra is vitatta a gazdasági együttműködés megvalósulását. Állította, a gyűrűt nem eljegyzés céljából, hanem praktikus okokból vásárolta, az eljegyzés tényét sosem ismerte el. Okfejtése szerint a tartós intim kapcsolat nem jelent feltétlenül érzelmi viszonyt, az érzelmi kapcsolat pedig nem minősül jogi kategóriának. Változatlanul azt hangsúlyozta, hogy nem voltak közös gazdasági céljaik, ő mindvégig vagyonekülönítésre törekedett, nem véletlen, hogy a felperes a keresetében sem tudott megjelölni közös tulajdonú vagyonelemeket. Fenntartotta a gazdálkodást illető fellebbezési érveit kiemelve, hogy a felperes a bizalmával visszaélve, titokban vette el a pénzét, ami önmagában cáfolja a jogilag értékelhető gazdasági kapcsolat fennálltát.

Az ítéltábla döntése és jogi indokai

[40] A felperes fellebbezése **alaptalan**, az alperes fellebbezése **alapos**.

[41] Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelem általa elbíráhatónak ítélt része tekintetében közbenső és részítéletet hozott, a viszontkeresetről pedig egyáltalán nem határozott.

[42] A Pp. 341. § (4) bekezdése szerint, ha a keresettel érvényesített jog fennállása és az ennek alapján a felperest megillető követelés összege vagy mennyisége tekintetében a vita elkülöníthető, a bíróság a jog fennállását közbenső ítélettel előzetesen is megállapíthatja. A közbenső ítélet tartalmát tekintve megállapítást foglal magában: a bíróság a keresettel érvényesített jog fennállását állapítja meg. A következetes ítélkezési gyakorlat szerint az élettársi közös vagyon megosztására irányuló perekben a keresettel érvényesített jog fennállása és a felperest ennek alapján megillető követelés összege tekintetében a jogvita elkülöníthető: ilyen esetben az élettársi jogviszony fennállása tényének és a jogviszony időbeli kereteinek meghatározása a jogalap körébe, a jogviszony tartama alatt megszerzett vagyontárgyak körének, értékének és a közös szerzéshez való hozzájárulás arányának meghatározása a követelés összecszerűségéhez tartozik (hasonlóan: Legfelsőbb Bíróság Pfv.II.20.784/2007/5., BH2008. 188., EBH2008. 1782., Kúria Pfv.II.21.172/2018/7.).

[43] Az elsőfokú bíróság határozatában az élettársi kapcsolatot fennállónak ítélte, megállapította annak időbeli kereteit, ezzel közbenső ítéletet hozott. Miután a felperesi követelés összecszerűségéről, az egyes igényelt vagyonelemek sorsáról nem döntött és a viszontkeresetről sem határozott, ítélete részítéleti rendelkezést nem tartalmaz. Erre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső és részítéletét közbenső ítéletnek tekintette.

[44] A felperes fellebbezése az élettársi kapcsolat időbeli kereteinek módosítására, azaz annak megállapítására irányult, hogy az élettársi jogviszony már 2005. december 24-től fennállt, ezzel szemben az alperes változatlanul állította, hogy gazdasági együttműködés hiányában sosem volt közöttük jogi értelemben vett élettársi kapcsolat.

[45] A régi Ptk. 685/A. §-ában foglalt értelmező rendelkezés határozza meg az élettársak fogalmát, míg a régi Ptk. 578/G. § (1) bekezdése a vagyoni viszonyait. Az élettársi kapcsolat olyan polgári jogi jellegű jogviszony, amely – a polgári jogi társaság speciális fajtájaként – lényegében formátlan polgári jogi kötelelemnek, azaz szerződésnek minősül. A régi Ptk. 685/A. §-ához kapcsolódó ítélkezési gyakorlat szerint az élettársi kapcsolat feltételezi a felek közös lakásban való együttélését, közös háztartás fenntartását, a felek közötti érzelmi és gazdasági közösség fennállását, összetartozásuk harmadik személyekkel szembeni felvállalását, valamint azt is, hogy legalább hallgatólagosan egyetértsenek abban, hogy a közös gazdasági tevékenységük eredményeként szerzett vagyon közös legyen (hasonlóan: Legfelsőbb Bíróság Pfv.II.20.357/2011/9., BDT2016. 3582.).

[46] A gazdasági közösség mint az élettársi kapcsolat fogalmi eleme körében a bírói gyakorlat a felek közös célok érdekében való legalább hallgatólagos együttműködésének és az általuk szerzett jövedelmek közös célra történő felhasználásának, tehát annak tulajdonít döntő jelentőséget, hogy a szándékuk közös vagyon megteremtésére irányuljon és ennek érdekében egymást támogatva együttesen járjanak el. A megkívánt tartalmú gazdasági közösség megállapításához nem elegendő az esetileg, egy-egy vagyontárgy megszerzésben való együttműködés, a mindennapi kiadások együttes viselése, egymás kölcsönös támogatása a mindennapokban és a közös háztartásvezetés ténye sem. Szükséges, hogy a feleknek az életközösség teljes tartama alatt közösen legyenek a gazdasági tevékenységüket meghatározó célkitűzéseik, ennek elérése érdekében teljeskörű együttműködést tanúsítsanak, jövedelmeiket az általuk egyetértésben kitűzött közös célok megvalósításához együttesen használják fel. A gazdasági közösség fenti fogalom meghatározása az, ami a köznapi értelemben vett élettársi kapcsolatot megkülönbözteti a jogi értelemben vett élettársi kapcsolattól (hasonlóan: Kúria

Pfv.22.015/2016/6., Legfelsőbb Bíróság Pfv.21.744/2004.). Az ítélezési gyakorlat tehát a közös cél fogalmát szűken értelmezi: a cél minden esetben a közös vagyon gyarapítása kell legyen, függetlenül annak végső soron bekövetkező pozitív vagy negatív eredményétől.

[47] A bíróság a felek tevékenysége, együttműködési szándéka, a vagyoni eszközökkel történő gazdálkodás módja, az azokkal való rendelkezés alapján következtethet arra, hogy céljuk vagyoni hozzájárulásuknak a közös vagyonba utalására, vagy ellenkezőleg, azok elkülönítésére irányult, ennek pedig döntő jelentősége van az élettársi kapcsolat fennállásának megállapíthatósága szempontjából (BH1998. 588.).

[48] Az ítéltábla előjáróban kiemeli, a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján a felperes bizonyítási érdeke volt az élettársi jogviszony fogalmi elemeinek, köztük a gazdasági kapcsolat létének igazolása, a bizonyítatlanság terhét tehát neki kellett viselnie.

[49] Az alperes nem vitatta, hogy közös gyermekük megszületésével közte és a felperes között érzelmi kapcsolat alakult ki és az is megállapítható, hogy a peres felek egy ingatlanban, közös háztartásban éltek, vagyis az élettársi jogviszony e fogalmi elemei megvalósultak. Az is bizonyítást nyert az elsőfokú eljárás során, hogy a baráti és az egyéb társas összefüggéseken párként jelentek meg, kapcsolatukat a külvilág felé felvállalták, emiatt a kívülállók élettársaknak tekinthették őket. A tanúknak azonban nem volt rálátásuk a felek mindennapjaira (tanúk neve tanúvallomása), elsősorban az érzelmi kapcsolat és az együttélés tényét tudták igazolni (tanúk neve tanúvallomása), az esetleges gazdasági együttműködést megalapozó tényekről nem tudtak. Kétségtelen, hogy maga az alperes is élettársaként nevezte meg a felperest egyes hivatalos eljárások során, ez azonban önmagában, további peradat hiányában nem vezethet a jogi értelemben vett élettársi viszony létének megállapításához, ezért nem perdöntő a felek viszonyának minősítése szempontjából, különös tekintettel arra, hogy laikusként a jogi minősítéshez szükséges kritériumokat sem ismerhette.

[50] A tanúvallomások egybehangzóak voltak azzal az alperesi tényállítással, hogy ő már a felperessel való megismerkedését megelőzően is jelentős vagyonnal rendelkezett: több jövedelmező vállalkozást működtetett, e tevékenységeiből számottevő megtakarítása keletkezett. Vállalkozásai – magas bevételekkel – a későbbiekben is voltak, az ezekkel kapcsolatos gazdasági döntéseket egyedül hozta meg (tanúk neve tanúvallomása), az üzleti ügyeket maga intézte, ezekbe sem a felperesnek, sem másnak nem engedett beleszólást. Azt a felperes is beismerte, hogy nem vett részt az alperesi cégek mindennapi tevékenységében, és a keresetében írtakkal ellentétben álló személyes nyilatkozata szerint az alperesi gazdasági társaságok könyvelését nem ő végezte (28. sz. jegyzőkönyv 7. oldal 3. bekezdés), csupán apróbb adminisztrációs feladatokat látott el. Emellett tény, hogy a kapcsolat léte alatt jövedelemszerző tevékenységet sem folytatott, önálló jövedelemmel nem rendelkezett.

[51] A felperes az elsőfokú eljárás során közös gazdasági célként („tervként”) jelölte meg a pálinkafőzést. Ezzel kapcsolatos nyilatkozatából azonban az derül ki, hogy sem a tevékenység ötletének felmerültében, sem a kivitelezésében nem volt szerepe, magáról a pálinkafőzésről sem voltak ismeretei és nem vitatta, hogy e tevékenységben sem vett részt (28. sz. jegyzőkönyv 6. utolsó, 7. oldal 1. bekezdés). Ilyen körülmények között és tudva azt, hogy az alperes a gazdasági döntéseket egyedül hozta, ez közös gazdasági célként nem értelmezhető.

[52] A felperes a vállalkozások működtetését és az ingatlanok bérbeadását szintén közös célkitűzésként nevezte meg, ezzel szemben maga adta elő, hogy a bérbeadott földek egy része az alperes fiának tulajdonát képezte (28. sz. jegyzőkönyv 7. oldal 1-2. bekezdés), illetve a bérlők az alperessel vagy (gyermek neve) nevű fiával egyeztettek a bérleti jogviszonyt illetően (tanúk neve tanúvallomása). Az a tevékenység, hogy a felperes eseti jelleggel a bérlőktől átvette a bérleti díjat és az alperesnek átadta, legfeljebb az érzelmi közösségben élő személyek egymásnak nyújtott szívességi szolgáltatásának feleltethető meg, de nem minősül közös gazdasági célok érdekében való együttműködésnek. Ehelyütt is utal az ítéltábla az

alperes rendszeresen egyedül meghozott üzleti döntéseire, amelyekben a felperessel való kapcsolata a korábbiakhoz képest nem idézett elő változást.

[53] Nem vitatta a felperes, hogy az alperes vállalkozásában abban a pár hónapban sem végzett munkát, amikor az alperes annak érdekében jelentette be munkavállalóként, hogy ezzel a gyermek óvodai beiratását megkönnyítse. Azt pedig a felek egyezően adták elő, hogy a felperes az együttélés ideje alatt nem létesített munkaviszonyt, amit az alperes sem tartott szükségesnek, hiszen vagyona, illetve bevételei megfelelő fedezetet biztosítottak valamennyi költségük fedezésére. A háztartás vezetését, a családi, baráti rendezvényeken való közreműködést várta el tőle, amelynek eleget tett. Miután – az egyéb peradatokon túl – az sem állapítható meg, hogy felperes önhibáján kívül nem tudott jövedelemre szert tenni, objektív körülmény nem gátolta munkaviszony létesítésében, helytállóan hivatkozott az alperes fellebbezésében arra, hogy a perbelitől eltérő tényállás mellett meghozott BDT2008. 1805. számú eseti döntés nem alkalmazható, az abban kifejtett érvek a jelen jogvita elbírálása szempontjából nem relevánsak.

[54] A peradatok szerint a felek nem rendelkeztek közös bankszámlával. Ennek a ténynek nincs alapvető szerepe a kapcsolat minősítése szempontjából, a pénzkezelés módja ugyanis önmagában nem meghatározó. Tény azonban az is, hogy a felperes csak az alperes által adott, illetve a tudtával felhasznált pénzeszközökkel gazdálkodhatott, azokból fedezte a háztartás és a gyermeknevelés költségeit, ami a fentiek szerint nem elégséges a közös gazdasági cél létének alátámasztására. Az ítéltábla e körülmény vizsgálatánál jelentőséget tulajdonított annak is, hogy az alperes feljelentése alapján indult eljárásban a felperes azt állította, az alperestől csak a szükséges kiadásokra kapott pénzt és beismerte, hogy az ő tudta, hozzájárulása nélkül mintegy 25.000.000-30.000.000 forintot vett el a széfből a saját céljaira. Az ítéltábla álláspontja az, hogy közös gazdálkodás és közös gazdasági célkitűzések esetén erre nyilvánvalóan nem lett volna szükség.

[55] Ugyancsak a felek gazdasági, vagyoni elkülönülését támasztja alá, hogy a felperesnek még csak megközelítően pontos tudomása sem volt az alperes együttélés tartama alatt szerzett vagyonáról, annak összetételéről, ezen belül a földterületek nagyságáról sem (28. számú jegyzőkönyv 7. oldal), így ismeretek hiányában tételes vagyonmérleget sem állított fel, az ingatlanokat és a gépjárművet érintő igényén felül az alperessel szembeni követelését egyösszegű értékkiegyenlítés formájában jelölte meg.

[56] A felperes a felek megismerkedésekor nem vitásan vagyontalan volt, együttélésük alatt a háztartás vezetése volt a feladata, jövedelem hiányában a vagyon ilyen módon való gyarapításában nem tudott részt venni. Kétségtelen ugyanakkor, hogy vezette a háztartást, majd e tevékenysége kiegészült az alperes közreműködésével végzett gyermeknevelési feladatokkal. A régi Ptk. 578/G. §-a értelmében a háztartásban végzett munka a szerzésben való közreműködésnek számít, azonban csak akkor eredményezheti a jogi értelemben vett élettársi kapcsolat megállapítását, ha emellett bizonyítottan volt a feleknek olyan egyetértésben kitűzött, ekként közös gazdasági célja, amelynek elérésében mindketten közreműködtek, azzal közös vagyont kívántak létrehozni, illetve gyarapítani. A családi otthon fenntartása és a családi élet biztosítása – szemben az elsőfokú bíróság álláspontjával – önmagában nem minősül élettársi jogviszonyt megalapozó gazdasági célnak, különösen nem az adott peres felek relációjában, az alperes által biztosított vagyoni helyzetben. Helytállóan hivatkozott ezzel összefüggésben az alperes fellebbezésében arra, hogy a közös gazdasági cél – ahogy fentebb kifejtésre került – szűken értelmezendő (BH2017. 338.) és minden esetben egyediesítve, az érintettek élethelyzetéhez viszonyítottan vizsgálendő. Az alperes nem vitásan már a felperessel való megismerkedése előtt rendelkezett önálló ingatlannal, amely később a felek és gyermekük közös otthona lett, így annak megteremtése nem lehetett közös gazdasági cél. A családi élet biztosítása pedig – tartalmát tekintve – a szülők párkapcsolata

fenntartásának, a gyermek családban való felnevelésének feleltethető meg, ami nem értékelhető a gazdasági közösség, mint az élettársi kapcsolatot megalapozó fogalmi elem körében, legfeljebb a felek érzelmi kapcsolatának megítélése szempontjából kaphat szerepet. A felperes háztartásban végzett munkájának értékelése körében az sem hagyható figyelmen kívül, hogy lakhatását az alperes biztosította, életvitele valamennyi költségét, a közös utazásokat és a tanúk által igazolt, átlagot meghaladó életszínvonal megteremtéséhez szükséges anyagi erőforrást szintén ő finanszírozta, emellett a felperest ajándékokban részesítette, mintegy „kompenzálva” a háztartásban kifejtett tevékenységét.

[57] Nem lehet közös gazdálkodásra következtetni abból sem, hogy az alperes a saját vagyona terhére két mezőgazdasági ingatlant, valamint egy személygépjárművet vásárolt a felperes részére, illetve neki juttatta a vadászház 1/3 tulajdoni hányadát. Az alperes ezeket – nyilatkozata szerint – azzal a céllal ajándékozta neki, hogy „odakösse” őt, vagyis így kívánta elérni, hogy kapcsolatuk fennmaradjon, gyermekük a saját háztartásában nevelkedjen, ezen belül a gépjármű vásárlásával a gyermek szállítását akarta a felperes számára megkönnyíteni. Az ajándékozás ténye kizárólag az érzelmi közösség létét, az alperesnek a család egysége fenntartása iránti törekvését fejezi ki, nem alkalmas a gazdasági együttműködés alátámasztására. Lényeges, hogy az ajándékként juttatott vagyontárgyakon felül nem volt olyan egyéb vagyonelem, amely a felperes tulajdonába került volna, ami szintén az alperes vagyonekülönítési törekvéseit látszik igazolni.

[58] Az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben a feltárt bizonyítékok mérlegelése alapján nem lehet megalapozott következtetést levonni – a felek együttélésének bármely időszakát tekintve – a közös gazdasági célok létrejöttére, a jövedelmek közös célok érdekében való felhasználására, ezáltal az érdeazonosságon alapuló gazdasági együttműködés megvalósulására, ami azt jelenti, hogy a felek között nem állt jogi értelemben vett élettársi jogviszony.

[59] A kifejtettekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a keresetet részítéletével elutasította.

[60] Az alperes fellebbezése eredményesnek bizonyult, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján igényt tarthat az első- és másodfokú eljárással kapcsolatos költségei megtérítésére, amit az elsőfokú eljárásra vonatkozóan a csatolt ügyvédi megbízási szerződésben foglaltak szerint kért megállapítani. A megbízási szerződésben a 130.234.991 forint pertárgyérték alapján fizetendő fix összegű ügyvédi megbízási díj nettó 6.511.750 forint, ezen felül tárgyalásonként 50.000 forintot igényelt. Az elsőfokú bíróság öt tárgyalást tartott, amelyeken az alperesi képviselők részt vettek, ezért az ezekhez kapcsolódóan felszámítható megbízási díj 250.000 forint. A fix összegű megbízási díj bruttó összege 8.269.922,5 forint, amelyből le kell vonni a még el nem bírált viszontkereset pertárgyértékéhez igazodóan felszámítható 1.653.984,5 forint perköltséget, ezért az alperest megillető – a tárgyalási jelenléttel összefüggő megbízási díjat is magában foglaló – elsőfokú perköltség összege kerekítve 6.865.000 forint, amit a kereset tekintetében pervesztes felperes köteles megfizetni [32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pont]. A másodfokú eljárásban az alperes az IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján igényelt perköltséget, ami az általa lerótt 48.000 forint fellebbezési eljárási illeték figyelembevételével 2.270.500 forint. Mindösszesen tehát 9.135.500 forint első- és másodfokú perköltség illeti.

[61] A felperes pervesztességére tekintettel a Pp. 83. § (1) bekezdése, 101. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése szerint köteles a részére engedélyezett költségfeljegyzési jog alapján feljegyzett elsőfokú és fellebbezési eljárási illeték viselésére [1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 42. § (1) bekezdés, 46. § (1) bekezdés]. Az ítéltábla tájékoztatja a felperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 132000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetni, közleményként feltüntetve az első- és másodfokú ítélet számát és a fizetésre

kötelezett adóazonosító számát. Figyelmezteti egyben, ha az illetéket annak esedékességekor nem fizeti be, akkor az adózás rendjéről szóló törvényi rendelkezései szerint késedelmi pótlék fizetésére köteles.

Szeged, 2025. május 29.

Dr. Kiss Gabriella sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró